

עין משפט
נר מצוה
מ א ב ג מ יי פטו
מהלכות שנת הלכה טו
ז סנה שס טושה"ל א"ח
ס"י שט סוף פ:

פחות מד'. אינה ראויה לזוף ושופכן ופי נפקי מקיימא מחשבתו וגזור רבנן עליה דילמא אחי למישרי זיקא צדדיא לרה"ר: תיבוי. מ"א
גד' אמות ראוין ליצול סאתים הלכך אי נמי נפקי לבר לא מקיימא מחשבתו: דאריך וקטין. כגון שישה"ס ח' אמות על שמים דליכא
קרקע כשיעור ד' מרובעות יש מקום להציל סאתים אצל לזוף אינה ראויה (לר"ב) אסור לשפוך צלל עוקה לרי זירא לא צעי עוקה. וצין
למר וצין למר ד' אמות דמתני' באורך וצדוה משמע דאי לא יהיב שיעורא נמי לפומיה און כאן שיעור מפורש כלום ומשמע אפילו רחבה

משהו וליכא לאוקומי זה טעמא: תנן
החצר ואכסדרה מצטרפין ד' אמות.
לפוטרה מן העוקה קס"ד צאכסדרה
העומדת חוץ לחצר כנגד אחד מן
המקולטות ומנוטרפת להשלים השיעור
אלמלא טעמא כדי שיהא שם שיעור
לצליעת המים הוא דהא הכא לאו
ד' מרובעות נינהו דלימתחו לזוף:
באכסדרה מהלכת על פני כל החצר.
כגון חצר ארבע על שמים ואכסדרה
מהלכת על פני כולה להשלים ד' על
ד': ד' אמות על ד' אמות גרס
בבב"א חלל אלא מרובעות צעין:
הא פני רבנן היא. דלא שרו ליה
משום שיעור מקום צליעת המים
כדמתן צמתני אפילו ציב מאה אמה
לא ישפוך לתוכו אלא על הגג או על
החצר אלא טעמא לידהו משום זילוף
הוא וגבי ציב מגלי דעפיה דקא שפך
ללא צר זילוף הוא ורישא דמתני'
ר"א פן יעקב היא דלמר טעמא
משום שיעור מקום לצליעה דלמתן
ציב שהוא קמור ד' אמות: וביאי

הגהות הב"ח

[א] גמ' וקמי לא שפוך
"א"ל"י"י"צ כן הוא
בפליט אחרים אצל
המס' גרסו אלא:
[ב] תוס' ד"ה מלא ומי'
דלמתניין דלא שפוך:

הגהות הגר"א

[א] גמ' מיטת על ד'
אמות מוקפת:

ליקוטי רש"י

ביב. מרין העשו נקבע
להוליא שופכן לה"ר
ע"י מר. כור. שלשים
סאין [לעיל יד:]. נפישא.
רפס [שנת כה].

הגהות וציונים

[א] קילקול חצירו הא
(דפ"ר: [3] רש"ל
מ"ז [ע"ש] גליון):
[2] דפ"ר בגמ' ורש"י
נפישא דמ"א. דפוס
שאלוניקי דפ"ר
מ"א: [7] כאן צ"ל הפסק
הנקודה (דק"ס, וכו')
בנוסח הגמ' בכת"י
דפ"ר "תימי מ"א":
[8] דפוס שאלוניקי "בגין
שיש בה" וכו' בר"ד:
[9] צ"ל דרבה (גליון).
וע"י לעיל בע"א אות ו:
[10] "ל"י ליתא בדפוס
שאלוניקי ובכת"י:

פחות מד' שופכן אי דעביד עוקה שרי אי
לא אסור ר' זירא אמר "ד' אמות תיבוי פחות
מד' אמות לא תיבוי מאי בנייהו אמר אביי
אריך וקטין איכא בנייהו תנן חצר ואכסדרה
מצטרפין ד' אמות בשלמא לרבי זירא ניהא
אלא לרבה קשיא (6) תרגומא רבי זירא אליבא
דרבה באכסדרה מהלכת על פני כל החצר
כולה ת"ש חצר שאין בה ד' אמות על ד'
אמות אין שופכין לתוכה מים בשבת בשלמא
לרבה ניהא אלא לר' זירא קשיא אמר לך ר'
זירא הא מני רבנן היא ומתני' ר"א בן יעקב
היא ומאי דוחקיה דר' זירא לאוקמה דמתני'
כר"א בן יעקב אמר רבא מתניתין קשיתיה
מאי איריא דתני חצר שהיא פחותה ליתני
חצר שאין בה ד' אמות [א] על ד' אמות אלא
לאו ש"מ דר"א בן יעקב היא ש"מ והא
מדיסיפא ר' אליעזר בן יעקב רישא לאו ר"א
בן יעקב כולה ר"א בן יעקב היא וחסורי
מיחסרא והכי קתני חצר שהיא פחותה מד'

תנא במה דברים אמורים. פי'
הקונט' צמה דברים אמורים
לכריך עוקה ולפירושו צ"ל לרצב נתמן
דכסנון ה"פ צמה דברים אמורים
שנריך עוקה של סאתים אצל צימות
הגשמים אין נריך עוקה של סאתים
אצל עוקה של סאה נריך ודוקא כדי
מדתה שופך ושונה זה וכן פירש
צקונטרס צסמוך והא דלא מיימי
תלמודא הך צרייתא לעיל אמתני'
עוקה מצד דצעי לאקשוי עלה
ממתני' דיצו ור"ת מפרש דלמתני'
(3) לא ישפוך על היצו קיימא צרייתא
והא דקאסור והרי שופכין כלומר והרי
ציב וגרסינן אלא למאי ניהוש לה ולא
כמו שכתוב צספריס אלא החס:
מחזיק סאתים נותן לתוכו
סאתים. לאו דוקא
סאתים אלא אפילו כוריים דאי לאו
הכי אין חילוק צין סאתים לסאה:
(6)

רבינו הגאון

סאתים מים אדם עשוי
להסתפק בכל יום בחצר
שהיא בד' אמות ולמלא'
ניהא ליה לאיניש לזלפן
בחצר שהיא פחותה מד'
אמות שופכן. אי איכא
עוקה לחקקנה בה המים
שרי ואי לא נעשה
כשופכין מבחוק לחצר
בריה"ו ואסור. וב זירא
אמר בד' אמות תיבוי
מ"א פחותה מד' אמות
לא תיבוי מ"א בחצר אלא
נפקא ברה"ו ואמר אביי
חצר אירכא וקטינא אלא
איכא בנייהו לרבה אסור
דהא לא מודלפי לרב זירא
שרי דהא כיון דאירכא
תיבוי מ"א. תנן חצר
ואכסדרה מצטרפין ל'
אמות קשיא לרבה. ופרקי
כגון שהיתה אכסדרה
מקפת את החצר שנמצאת
החצר והאכסדרה ד'
אמות על ד' אמות. ת"ש
חצר שפחותה מד'
אמות אין שופכין לתוכה
מים בשבת. קשיא לר'
זירא ומשני הא רבנן היא
דבעי ד' אמות על ד'
אמות ומתניתין ר' אליעזר
בן יעקב היא. קשיא לר'
שקמור ד' אמות כרתי'
שופכין לתוכו מים בשבת
הנה אצ"ע שאין בו ד'
אמות על ד' אמות קמי
שופכין לתוכה מים
בשבת. ומאי דוחקיה דר'
זירא לאוקומי למתני' כר'
אליעזר בן יעקב נוקמה
כרבנן. אמר רבא מתני'
קשיתיה מאי איריא חצר
שפחותה מד' אמות ניתני
חצר שאין בה ד' אמות
אלא מאי פחותה פחותה
מכל צד. הא אירכא
וקטינא שופכין. והכי
קתני חצר שפחותה מד'
אמו אין שופכין לתוכה
מים בשבת. הא יש בה ד'
אמות שופכין ש' אליעזר
בן יעקב אומר ב"ב שפךמור
ד' אמות ברה"ו שופכין
לתוכו מים בשבת. פי"ב ב"ב
קמור ר' ק"א הוא ממיל
מיצה"ג. מתני' דתני
אבל שופך לגג והן
יורדין לביב דלא כהננה
דתינא תנינא אומר אפילו
גג ק' אמות לא ישפוך
לתוכו מים לפי שאין הגג
עשוי לבלע אלא לקלח
לרה"ו. תנא במ"א
בימות החמה אבל
בימות הגשמים שופך
רשונה ואינו נמנע. מאי
איכא למימר שמה יאמרו
צינורו של פלוני מקלח
מים. סתם צינורות
מקלחין הן. אמר רב
נחמן בימות הגשמים
עוקה מחזיקה סאתים
נותנין לו סאתים סאה
נותנין לו סאה בימות
החמה מחזיקה סאתים

אמות אין שופכין לתוכה מים בשבת הא ד' אמות שופכין שר"א בן יעקב
אומר ב"ב הקמור ד' אמות ברה"ו שופכין לתוכו מים בשבת: ר"א בן יעקב
אומר ב"ב הקמור: מתני' דלא כהנניא דתניא חנניא אומר אפילו גג מאה
אמה לא ישפוך לפי שאין הגג עשוי לבלוע אלא לקלח תנא במה
דברים אמורים בימות החמה אבל בימות הגשמים שופך ושונה ואינו
נמנע מ"ט אמר רבא אדם רוצה שיבלעו מים במקומן אמר ליה אביי
והרי שופכין דאדם רוצה שיבלעו וקתני לא ישפוך (6) א"ל התם למאי ניהוש
לה אי משום קלקול חצירו הא מיקלקלא וקיימא ואי משום גזירה שמה
יאמרו צנורו של פלוני מקלח מים סתם צנורות מקלחים הם אמר רב
נחמן בימות הגשמים עוקה מחזיק סאתים נותנין לו סאתים מחזיק סאה
נותנין לו סאה בימות החמה מחזיק סאתים נותנין לו סאתים סאה אין נותנין
לו כל עיקר בימות החמה נמי מחזיק סאה נתיב ליה סאה גזרה דלמא אתי
ליתן ליה סאתים א"ה בימות הגשמים נמי ליגזור התם מאי ניהוש לה אי
משום קילקול (6) הא מיקלקלא וקיימא אי משום גזירה שמה יאמרו צנורו של
פלוני מקלח מים סתם צנורות מקלחין הן אמר אביי "הלכך אפילו כור ואפילו
כוריים: וכן שתי דיוטאות זו כנגד זו: אמר רבא אפילו עירבו אמר (ליה"ס)
אביי מאי טעמא אילימא משום נפישא דמ"א והתניא אחת לי עוקה
ואחת לי גיסמרא בריכה ועריבה אף על פי שנתמלאו מים מערב שבת
שופכין לתוכן מים בשבת אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רבא

לה
והרי שופכין. הנשפכין לו" לצד ארוך מאה אמה שיש בו שיעור להיצלע צו וקא אמרו רבנן צמתמין לא ישפוך. להנך דיצו קרי שופכין סתמא
ולהנך דחצר קרי מים לפי שפעמים הוא מולפין: התם. צימות הגשמים למאי ניהוש אי משום דניחא ליה דניפקו משום קלקול חצרו: הא
מקלקלא וקיימא. צסממים: אי משום ש"א יאמרו. וחתי למעבד צימות החמה אי נמי אחי למימר שרי לזרוק צדדיא לרה"ר דמה לי צנור ומה לי
צרה"ר ממש האי נמי להכי מתכוון להא ליכא למיחש דסתם צנורות צימות הגשמים מקלחין הן ואמרי מי גשמים נינהו אצל גבי ציב צימות
החמה ח"ע"ג דיש צו שיעור ואדם רוצה שיבלעו צמקונן איכא למיחש שמה יאמרו: מחזיק סאה. עוקה נותנין לו רשות להסתפק ולשפוך
סאה. והאי דקאמרי לעיל שופך ושונה ואינו נמנע ס"ל לר"י בעוקה קטנה שיעור מדתה קאמר תנא דצרייתא דערי: חתם צמ"א ניהוש ד"ה.
אי נמי אחי למיחש סאתים לה אכיספת לה דהא הוא גופיה לא יליף מינה חורבה למימר כי היכי דשרי ליה לשפוך עוקה זו כדי ללאת לתוך
ה"י שרי למשעיהו לצרואי דהא לא מקיימא מחשבתו ולא ניהא ליה דליפקו מיא דהא חצרו מקלקלא וקיימא: ואי משום שמה יאמרו. אמר
אביי ה"בך. כיון דליכא למיחש למדי: אפילו כור ובוריים. קא שרי תנא דצרייתא: ואפילו עירבו. שמי העליות דליכא למיחש אי
שרי להו להני ע"י עוקה דהנך אחי לפסוקי מלמי מן הצמים והלורידן לחצר צדדיא עד שפת העוקה צרגליהם וקא מטלטלי בחצר דלא
מיערב אפילו הכי אסור: משום נפישא דמ"א. דיש כאן ארבע סאים לשני צמים: גיסמרא. כלי חרס שנסדק ונתנו שם חליו לקבל
המים. להכי נקט גיסמרא דלא חו"א לתשמיש אחרת: בריבה. מרין רחצ כעין ציב שיעושין לגיס: עריבה. ספינה קטנה:

ותנין לו סאתים סאה אין נותנין לו כל עיקר. ואמרינן בימות החמה נמי נתיב לו סאה גזירה שמה יתן לו בה סאתים אי הכי בימות הגשמים נגזור ופרקינן הכי השתא בימות הגשמים במאי ניהוש לה אי
משום חצרו את קא מיקלקלא וקיימא כר' א' אביי הלכך אפילו כור אפילו כוריים שרי: פסיקא וכן ב' דיוטאות ב' חצרות זו כנגד זו מקץ כ"ו. אמר רבא אפילו עירבה ב' דיוטאות זו על זו אסור לשפוך זו
שאין לה עוקה (של זו) לשל זו שיש לה עוקה. ומקשה אביי מ"ט גזרין דלמא אתי לאפשיי בעוקה אי הכי אפי' עירבו נגזור דלמא אתי לאפשיי יתר מבית סאתים בעוקה. ותוב מי חיישנן לרביי מ"א. והתניא
אחת

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צפ' בכל מערבין (לעיל דף נג:) והואיל וכן כל הגג אסור כי כל הגג נפרץ צמינאו לנרמלית לאותה צליטה הצולטת לרה"ר וע"ג דלא שלטי ביה רבים שהרי גביה י' נעשה כרמלית דלא מנינו מקום פטור רחב ד' דהא בית שאין תוכו י' וקריו משלימו לעשרה הוי תוכו כרמלית ואין מטלטלין צו אלא צרע צרע אמוט אע"ג דלא שלטי ביה רבים שהרי סמוס הוא מכל זד והא דאמר צפ"ק שצת (דף 1.) דאין כרמלית למעלה מי' היינו שמכח קרקע כרמלית לעולה מי' נעשה האויר כרמלית למעלה מי' כדאמר' הסם דאקילו ביה רצנן (ג) קולי רה"ר שהאויר למעלה מי' מקום פטור וגזוטרע דלא הויה כרמלית אלא רשות היחיד היינו משום דגוד ארמית דנקיעת דגים לא הויה צביעה כדפיר' לעיל² לא שפחות לרה"ר³ דהוי כי חורי רשות היחיד⁴ וכן זז הויה לרשות הרבים רחב ד' דהוי רשות היחיד⁵ היינו סמוך לחנון תוך י' דהוי כי חורי רשות היחיד ומנועול דחשיב ליה בהמואל תפילין (לקמן דף קא:) רה"י היינו משום דליכא צביעת גדיים שהאיסופה גביה ששלה אינני שיש צביעה עלמו גביה י' דהוי רשות היחיד אפילו איכא רה"ר גמורה תחתיו כמו עגלות דהוה רה"ר ומתמיהן רה"ר סליקו נפשיהו מהבא וכי הא דאמר ר"ג אחד שעשה סולם קבוע לגגו מותרין בכל הגגות דהאי סליק נפשיה מהבא. אמר אביי בנה עלייה על גבי ביתו ועשה לפניה דקה כמו איצט"ב רחבה ד' נמי אסור שאין לו שום מחילה וכל שאין לו מחילה אינו רשות היחיד וכן משמעתי⁶ גבי גגין השוין לרה"מ כו' דפרין קשיא דרצ אדרצ פי' צקונטרס דליה ליה גוד אסיק ה"ר בגגין השוין לרצ מאיר נהי דלא אסור כל מד אחריה דחדל רשותא משוי להו מיהו צני רה"ר העוצרים לפניהם ולאחריהם ולנדי החינוה⁷ אמאי לא אסרי עלייהו הא ליכא מחילה לגגין כו' מיהו צירושלמי⁸ משמע דלא חשיב כרמלית והכי איתא (ד) אמר ר' יוחנן זיזין וכתלים שהיו גביהם י' ורחצין ד' מותרין כאן וכאן וצנצנ של יחליף משמע דחשיב להו מקום פטור

רשות לעצמו. קא סלקא דעתך כל אחד יטלטל בגגו משמע: והני דבי שמואל תנו. אית מתימא צדיהו דמותי מינה מיוצתא לדי רצ דקמתי אין להן לכל אחד אלא גגו דמשמע דלא יטלטלו אלא בגגו¹ הא בגגו יטלטלו: י' שמיע י' הא שמיעתא. לשמואל דינמא גוד אסיק צמיחיות כי הני שאין ניכרות: גג דרד"ה פסוק קמפן. גדול עודף עליו לכאן ולכאן²: הגדול מותר. לטלטל צו דיוורן שצו ואפילו לרצ דהא מחילות של מטה שישן בעודפו לכאן ולכאן מחילות הניכרות הן וגוד אסקניהו ואית להו גפופי והך פירעה שנגד הקטן פתחא הוי לגדול ואין קטן אוסר עליו דהוי כשתי חצירות ופתח ביניהם: אב"א קטן אסור. ולדידיה הוי מלואו ולא פתחא הוא לקמן. י"ב דף נג סוף ע"א: (ג) בא"ד וס"י וס"י איתא התם א"ל יוחנן:

רשות לעצמו בשלמא לשמואל נראה אלא לרב קשיא אמרי בי רב משמיה דרב שלא יטלטל ב' אמות בגג זה וב' אמות בגג זה והא א"ר אלעזר כי הוינן בבבל הוה אמרינן בו בי רב משמיה דרב אמרי אין מטלטלין בו אלא בר' אמות והני דבי שמואל תנו אין להן אלא גגן מאי אין להן אלא גגן לאו דשרי לטלטולי בבוליה *ומי אלימא ממתני' דאוקימנא שלא יטלטל שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג זה ה"נ ב' אמות בגג זה וב' אמות בגג זה³ אמר רב יוסף לא שמיע לי הא שמיעתא א"ל אביי את אמרת ניהלן ואהא אמרת ניהלן גג גדול הסמוך לקמן הגדול מותר והקטן אסור ואמרת לן ע"ה אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שיש דיוורן על זה ודיוורן על זה דהויא לה הא דקמן מחיצה נדרסת אב"א אין דיוורן על זה ועל זה שניהן מותרין א"ל אנא הכי אמרי לכו ר"ש אלא שיש מחיצה על זה ומחיצה על זה דגדול מישתרי בגיפופי וקטן נפרץ במלואו אבל אין מחיצה לא על זה ולא על זה שניהן אסורין והא דיוורן אמרת לן אי אמרי לכו דיוורן הכי אמרי לכו ר"ש אלא שיש מחיצה ראויה לדירה על זה ומחיצה ראויה לדירה על זה דגדול מישתרי בגיפופי וקטן נפרץ במלואו אבל יש מחיצה ראויה לדירה על הגדול ואין⁴ ראויה לדירה על הקטן אפילו קטן שרי לבני גדול מאי טעמא כיון דלא עבוד מחיצה סלוקי סלוקי נפשיהו מהבא כהא דאמר רב נחמן עשה סולם קבוע לגגו הותר בכל הגגין כולן אמר אביי בנה עלייה על גבי ביתו ועשה לפניה דקה ארבעה הותר בכל הגגין כולן אמר רבא פעמים שהדקה לאיסור היכי דמי דעבידא להדי תרביצא דביתיה דאמר⁵ לנצורי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שנו וכו' דמשום דנפרץ¹: (ב) תוס' ד"ה צמיחיות וכו' דאקילו ביה רצנן מקולי רה"ר: (ג) בא"ד וס"י וס"י נמי לקמן. י"ב דף נג סוף ע"א: (ד) בא"ד וס"י איתא התם א"ל יוחנן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שנו וכו' דמשום דנפרץ¹: (ב) תוס' ד"ה צמיחיות וכו' דאקילו ביה רצנן מקולי רה"ר: (ג) בא"ד וס"י נמי לקמן. י"ב דף נג סוף ע"א: (ד) בא"ד וס"י איתא התם א"ל יוחנן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שנו וכו' דמשום דנפרץ¹: (ב) תוס' ד"ה צמיחיות וכו' דאקילו ביה רצנן מקולי רה"ר: (ג) בא"ד וס"י נמי לקמן. י"ב דף נג סוף ע"א: (ד) בא"ד וס"י איתא התם א"ל יוחנן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שנו וכו' דמשום דנפרץ¹: (ב) תוס' ד"ה צמיחיות וכו' דאקילו ביה רצנן מקולי רה"ר: (ג) בא"ד וס"י נמי לקמן. י"ב דף נג סוף ע"א: (ד) בא"ד וס"י איתא התם א"ל יוחנן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שנו וכו' דמשום דנפרץ¹: (ב) תוס' ד"ה צמיחיות וכו' דאקילו ביה רצנן מקולי רה"ר: (ג) בא"ד וס"י נמי לקמן. י"ב דף נג סוף ע"א: (ד) בא"ד וס"י איתא התם א"ל יוחנן:

קצועה לא סליק נפשיה מניה ולא אחלי לגבייהו: סלוקי סלוקי נפשיהו. צני קטן מנגו¹ ואחלוה לצני גדול: הותר בב"א הגגין. ואפילו לרצנן דכיון דאינהו לא עביד סולם סליקו נפשיהו ואחלינהו לגביה: בנה עלייה. והקיף כל גגו מחילות לעלייה: דקה. פתח קטן פתוח לצד הגגין: הותר בבב"א. דגלי דעמיה דקה ממוק צהו והס לא הקפידו לעשות כן אחלינהו לגביה: פעמים שהדקה דא"אפור. ואפילו לרצ מאיר למשוי כל הגגות רשות אחת אסור צהן: דעבדה דהדי תרביציה. שפתחה לצד גינתו ומחילה של צד הגגין הניח סתומה: לנטורי

גג דמייכרע מחילה דאי לא מייכרע גדול נמי אסור אסיק אוקר עליו משום גוד אסיק אפילו לשויה פתחא דלא כרצ יוסף דצמון דאמר אם אין מחילה לא על זה ולא על זה שניהן אסורין דלא אמר' גוד אסיק לשויה פתחא כי האי גוונא לא עבדי אינשי:

וקמן נפרץ במילואו. כגון שהגג קטן נכנס לתוך הגדול כדאוקימנא פרק קמא (דף ט:): דממנימין² דחצר קטנה שנפרעה לגדולה צנכסין כותלי קטנה לגדולה שלא יהא נראה מצחו ושהו מצפנים:

ועשה לפניה דקה ד' הותר בב"א הגגין. לפי מה שמפרש צבילד מערבין (לעיל דף נט: ושם ס"א). דדקה היא מחילה מפרש ר"י הכא דכשצנה עלייה ועשה מחילה כל סביב גגו ופתחה לצד הגגין ועשה לפני הפתח דקה ד' או הוי תשמיש קצוע אבל צלא דקה ירא להשתמש שם תשמיש קצוע מפני צני גגין אחרים וקשה דצלא דקה נמי אמר לעיל לאם יש מחילה ראויה לדירה על הגדול ולא על הקטן דאפילו קטן נמי שרי לצני גדול ור"ה גרס הותרו כל הגגין פירוש אם עירצו שאר הגגין וזה לא עירצ עמהם אינו אוסר עליהם דכיון דעשה דקה סליק עמנו מהם³ ונריך לומר לפירושו דלצד הגגין הוא פרוץ צמינאו או עלייה אינה אלא צחצי הגג שאם היה כל הגג מוקף מחילה צלא דקה נמי לא היה אוסר ולשון פעמים שהדקה לאיסור נריך ליישב דהדקה אינה עושה לא איסור ולא היסור: כרמלית

(א) צ"מ לו: כ"ג קטו: נדה [ג:]; (ב) דף פ"ה; (ג) שבת ט"ע"א.

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הסה ליכא וכו' אכל הכא דפליגי... (ב) תוס' ד"ה אלא וכו'... (ג) רש"י ד"ה אלא וכו'... (ד) רש"י ד"ה אלא וכו'... (ה) רש"י ד"ה אלא וכו'...

ליקוטי רש"י

צ"מ ד"ה אלא וכו'... ד"ה אלא וכו'... ד"ה אלא וכו'... ד"ה אלא וכו'...

הנהגות וצייונים

אן צ"ל רבא כתיב (דפריד) וכו' נכון דרבא חבירה הוה (דק"ס) של... (ב) "זה" ליתא בדפוס פירו דבדפוס שאלוניקי: [ג] "יפה" ליתא בדפוס פירו דבדפוס שאלוניקי: [ד] "ע"ג תקרה של אכסדרה יותר מבית סאתים" ליתא בדפוס וברט"א, ולגירסא זו רש"י מפריש תוך אכסדרה. המהרש"ל הוסיפו ע"פ תוס', וכן בתוס' הרא"ש מביאו בשם י"ש פירוש רש"י, אמנם הגורסים כן אינם גורסים "ואין לה מחיצה ואין לה פי תקרה... וכדאמרן בעושין פסין" (כן נראה מתוס' ומתוס' הרא"ש, וכו"ה ברש"י כתיב). ולפי שיש גירסאות הן ברש"י, והמתוצת קושית הגאון יעקב הוקף אורה והרש"ש, וקשה לעמוד בדיוק על גירסת המהרש"ל כי נראה שנפל ט"ס בחכמת שלמה: [ה] דפוס שאלוניקי כפ"ד לית:

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צ. רבינו חננאל

לנמורי תרביצא עבידא. וסילק עלמו מן הגגין: ב' אמות בגג זה^א. כרב קצירא ליה לאמר גג שצין הגגין אין מטלטלין צו אלא גד' דאקרי אהדדי: מדהו. לטלטל מאחת מהן לעמוד העומד צרה"ר סמוך לו גצוה י' ורחב ד' ברמליית ורה"י קא מיבעיא ליה. צממיה כלומר

ברמליית ורה"י קמבעיא ליה. וכגון שהעמוד מופלג מן הגג ד' דאי צממון לו לא הוי עמוד רה"י דנפך צמילואו לגג וכגן דמי אכל כשהוא מופלג אסור אע"ג דדךך למעלה מעשרה משתמש דהוי מקום פטור מ"מ אסור להחליף ואפילו מאן דשרי לעיל^ב הכא מודה כיון דאין נח צמקוס פטור^ג:

אלא ב' אמות בגג ושתי אמות באכסדרה מדהו. פירש בקונטרס ע"ג תקרה של אכסדרה של צעלים אחרים יותר מצית סאתים להשתא הוי ליה כרמליית אכל תוך אכסדרה לא רצה לפרש דכיון דמקורה לא הוי כרמליית צמא שהוא יותר מצית סאתים דמוכח צפרק עושין פסין (לעיל דף כה). דאמר' קרפף יותר מצית סאתים וקורה צו צית סאה כו' ומיבעיא ליה צאכסדרה ללא שייך צה כל כך כשם שדיורין מלווקין ללא מטמא לית צה דיורין כל כך כדפי' בקונטרס וצמר הכי צעי צמורצה דחויא לדירה טפי וצעי נמי צגג דחורצה כמו צאכסדרה ומלשון הקונטרס משמע דחורצה לא צעי צגג (ג) אלא צקרקע החורצה ור"מ פי' צ' אמות צגג דהוי רה"י וצ' אמות צעמוד שהוא כרמליית שאינו גצוה י' והוא רחב ד' וחסיעא לגג כרה"י משום דמהני ציה עירוב לטלטל בצולו ולא הוי כשאר כרמליית: **או** דילמא כיון דמגג צגג אפיר. פי' בקונטרס וטעמא דרצנן משום דקפדי אשינו צעלים קצת קשה דלקמן (ה): אמרינן גג וחצר ומרפסת רשות אחת לרצנן משמע אע"פ שהן של צעלים הרצה: **ושמואל** אמר אין מטלטלין בו בקונטרס ר"מ דקאמר ר"מ רשות אחת ציה לטלטל צ' אמות צזה וצ' אמות ציה אע"ג דלפי המסקנא דמוקי שמואל ציתר מצ' סאתים אחי שפיר דאיכא למוקומי ממני' דלא הוי יותר מצית סאתים מ"מ הוצרך לפרש הקונטרס למאי דסקלא דעמיה השתא:

לנמורי תרביצא הוא דעבידא בעי רמי בר חמא שתי אמות בגג ושתי אמות בעמוד מהו אמר רבה^א מאי קא מיבעיא ליה ברמליית ורה"י קא מיבעיא ליה ורמי בר חמא^ב אגב חורפיה לא עיין בה אלא הכי קמיבעיא ליה ב' אמות בגג וב' אמות באכסדרה מהו מי אמרינן כיון דלא האי חזוי לדירה ולא האי חזוי לדירה הודא רשותא היא או דילמא כיון דמגג לגג אסור מגג לאכסדרה נמי אסור בעי רב ביבי בר אבבי ב' אמות בגג וב' אמות בחורבה מהו אמר רב כהנא לאו היינו דרמי בר חמא אמר רב ביבי בר אבבי וכו' מאחר אתאי ונצאי אכסדרה לא חזיא לדירה וחורבה חזיא לדירה וכו' מאחר דחזיא לדירה חזיא ליה אם תימצי לומר קאמר אם תימצי לומר אכסדרה לא חזיא לדירה חורבה חזיא לדירה או דילמא השתא מיהא לית בה דיורין תיקו גגין השוין לר"מ וגג יחידי לרבנן רב אמר מותר לטלטל בכולו ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד' רב אמר מותר לטלטל בכולו קשיא דרב אדרב התם לא מינכרא מחיצתא הכא מינכרא מחיצתא ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד' אמות קשיא דשמואל אדשמואל התם לא הוי יותר מבית סאתים הכא הוי יותר מבית סאתים והני מחיצות למטה עבידן למעלה לא עבידן והוה כקרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה וכל קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אין מטלטלין בו אלא בד' וכו' קאמיא בגג בין הגגין מותר לטלטלו בכולו בגג שיש לו בית סאתים אבל ביתר מבית סאתים לא יכיר מחיצות ושמואל אמר הני מחיצות קושית הגאון יעקב הוקף אורה והרש"ש, וקשה לעמוד בדיוק על גירסת המהרש"ל כי נראה שנפל ט"ס בחכמת שלמה: [ה] דפוס שאלוניקי כפ"ד לית:

קשיא רב אדרב. דס"ד דלא מינכר מחילה איירי דאי מינכר מחילתא לא היה שמואל אומר אין מטלטלין צו אלא צארצע: **הכא** דהוי יותר מבית סאתים. ולא אמרינן גוד אסיק לר' מאיר צגגין הרצה אלא צמחילות החיטונות כיון דכולן רשות אחת הן אע"ג דלענין כלים שצמחו צצית אינו רשות אחת ואמרינן גוד אסיק לשמואל ואם תאמר כיון דשמואל חשיב גג כקרפף לאסור ציתר מצית סאתים אס חס כן צצית סאתים או צצחות נמי יחשב כקרפף צית סאתים שלא הוקף לדירה וכל נהצר לרצנן כמו מקרפף לחצר ולקמן (ה). אמר' דלרצנן גג וחצר רשות אחת וקרפיפות רשות אחת וי"ל דלירה גג הויא טפי לירה מצקרפף לענין כשאינו יותר מצית סאתים: **איתמר** ספינה. ציתרה מצית סאתים איירי דפפי' בקונטרס ופליגי אי חשיב מחילות דספינה כמוקפת לדירה אי לא אכל צצחות מצית סאתים לכולי עולמא הויא מחילתא ומעלל צה דהא נפשה כולה ד"ל דפסקי רב ושמואל מצית גמליאל צספינה צפ' מי שהוליוהו (לעיל דף מה): ואי אפילו צצחות מצית סאתים אין מטלטלין צה אלא צד' לא היתה נחשבת כד"א כמו צצבת (א) צכל ונקע דוקא מד' אמות ועד צית סאתים אכל יותר מצית סאתים לא: דהא

פשטת לרמי צר חומא דשרי הכא מאי התם הוה לאכסדרה לא חזיא מנידי לדירה אכל חורצה חזיא לדירה צמיקון מועט או דילמא כו': גגין השוין. שאין צהן גג גצוה מחצירו עשרה ויש הרצה סמוכין יחד: צ"ו. דמשוי להו כוליה חדא רשותא ולא אסרי אהדדי: וגג יחידי צרבנן. שאינו סמוך לאחרים דאפילו לרצנן ליכא דליכר עליה: ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד'. והא דקאמר ר' מאיר רשות אחת הן לטלטל צ' אמות צזה וצ' אמות צזה. וטעמייהו דרצ ושמואל מפרשא ואולא: קשיא רב אדרב. דא"ר לעיל (פ). צגגין השוין לרצנן דאסרי אהדדי אלמא לא חומר גוד אסיק צמחילות צצניהם להיות מוצדלת^א ה"צ צגגין השוין לר"מ נהי נמי דהאי לא אסר אהצריה דחדא רשותא משוי להו מניה צני רה"ר העוצרת לפניהם ולאחריהם ולנתיי החיטונים אמאי לא אסרי עלייהו הא ליכא צמחילות לגגין ומחילות צמחונות אמר רב דלא מניה להו וכן צגג יחידי לרצנן ליתמקרו עליה צני רה"ר ומחירות סצציותיו: ומשני התם צין גג. לא אמרינן גוד אסיק דלא מינכרן מחילתא שהן מכוסות צגגין הלכך כיון דאמרו רצנן יש חלוק רשותי למעלה וגוד אסיק נמי צצני הני לא אמרי רי הן פרוצים כל אחד לרשות האסורה לו לפיכך אסור לטלטל צו: אב"ה הכא מחיצות מינכרן. וקאמרינן צזה גוד אסיק הלכך לר' מאיר דמשוי להו חדא רשותא ליכא דליכר דהא צמחילות חיטונות אית להו והוה כוליה כחד גג מוקף מחילות וכן גג יחידי לרצנן: ה"צ התם לא מינכר מחילתא הכא מינכר מחילתא: התם צ"בא יותר מבית סאתים. כיון דאית ליה לשמואל גוד אסיק אף צמחילות צצניהם ואע"פ שאין ניכרות ופולגומייהו קמייתא אליצא דרצנן היא דמשו לכל חד רשותא צצנפי נפשיה הוי כל גג וגג מוקף צפני עמנו וצכל חדא ליכא יותר מצית סאתים אכל הכא (ב) דפלגינן אליצא דר' מאיר דמשוי לכוליה כחד וכולן ניחרין צמחילות חיטונות יש כהן יותר מצית סאתים והיקף זה דגוד אסיק אינו היקף לדירה דהנך מחילות של מטה אף על פי שנעשו לדירה למטה עבידן לדור צחללן למטה ולא לדירה גג הלכך מי מסקינן להו הוי מוקף יותר מצית סאתים שלא הוקף לדירה וגג יחידי לרצנן נמי דאיכא טפי מצית סאתים דומיא דגגין השוין לרבי מאיר: מותר צצצ"ה בבב"ה. ואפילו ישנה יותר מצית סאתים דהוקף לדירה הוא: להצריח